

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Drėlingas v. Lithuania* - [28859/16](#)**

Hotărârea din 12.3.2019 [Secția a IV-a]

Articolul 7

Articolul 7-1

Nullum crimen sine lege

Condamnarea pentru genocidul din anii 1950 aplicat partizanilor lituanieni, ca urmare a clarificării jurisprudenței naționale de către Curtea Supremă: *nicio încălcare*.

În fapt – În hotărârea sa din octombrie 2015 din cazul *Vasiliauskas v. Lithuania*, Marea Cameră a Curții a reținut că condamnarea reclamantului pentru comiterea infracțiunii de genocid nu putea fi considerată conformă cu esența acestei infracțiuni, așa cum era definită aceasta în dreptul internațional la data faptelor și, prin urmare, nu a fost previzibilă în mod rezonabil pentru reclamant. Reclamantul din acel caz a fost condamnat în baza articolului 99 din noul Cod penal pentru faptul că în anul 1953 a comis infracțiunea de genocid în privința unui grup politic și i s-a aplicat pedeapsa închisorii pe o durată de cinci ani. Spre deosebire de [Convenția pentru prevenirea și pedepsirea crimelor de genocid din 1948](#), articolul 99 includea și grupurile politice în categoria grupurilor protejate. Era clar că, în 1953, dreptul internațional nu cuprindea „grupurile politice” în definiția genocidului. Faptul că anumite state au decis mai târziu să incrimineze genocidul unui grup politic în dreptul lor național nu altera realitatea potrivit căreia textul Convenției din 1948 nu o făcea.

Între timp, în martie 2015, reclamantul din acest caz a fost condamnat pentru complicitate la săvârșirea infracțiunii de genocid în baza articolului 99, pentru că a participat la o operațiune în timpul căreia au fost capturați doi partizani lituanieni, unul dintre ei fiind ulterior torturat și executat. Procurorul a menționat că ambii partizani au fost membri ai „rezistenței armate lituaniene față de ocupația sovietică” și membri ai unui „grup național-etnic-politic separat”. Cererea de apel a reclamantului a fost respinsă de către Curtea de Apel. În mod subsecvent, Curtea Supremă a examinat cazul în baza dreptului lituanian și în lumina hotărârii *Vasiliauskas*, iar pe 12 aprilie 2016 a menținut hotărârile tribunalelor inferioare.

Reclamantul s-a plâns că condamnarea sa pentru comiterea infracțiunii de genocid a fost contrară articolului 7, pentru că interpretarea extinsă a acestei infracțiuni de către tribunalele naționale nu a avut nicio bază în dreptul internațional.

În drept – Articolul 7: Observațiile Guvernului s-au limitat, în mod esențial, la întrebarea dacă, având în vedere hotărârea Curții Supreme din 12 aprilie 2016, situația reclamantului în legătură cu comiterea infracțiunii de genocid corespunde exigențelor articolului 7, așa cum au fost stabilite acestea în hotărârea *Vasiliauskas*. În această privință, Curtea a trebuit să examineze, în primul rând, dacă neclaritatea jurisprudenței naționale a fost eliminată și, în caz afirmativ, dacă exigențele relevante au fost respectate în cazul reclamantului.

În motivarea hotărârii sale din 12 aprilie 2016, Curtea Supremă a analizat conținutul hotărârii Curții din octombrie 2015. Din lectura acestei ultime hotărâri, aceasta a dedus

că Curtea a constatat o încălcare a articolului 7 din cauza faptului că tribunalele lituaniene nu și-au motivat în mod adecvat concluziile potrivit cărora partizanii lituanieni au constituit o parte semnificativă a unui grup național, care era, un grup protejat de Convenția privind genocidul. O asemenea înțelegere a hotărârii Curții de către Curtea Supremă a fost confirmată și prin hotărârea sa ulterioară de revizuire a cazului *Vasiliauskas*, în care a subliniat că pe durata procedurilor inițiale împotriva acestuia, tribunalele naționale nu au invocat suficiente argumente pentru a justifica „mantia” specifică partizanilor cu privire la grupul național.

Având în vedere principiile care guvernează executarea hotărârilor, nu a fost necesar ca Curtea să-și exprime poziția privind validitatea acestei interpretări a Curții Supreme. Pentru Curte a fost suficient să se asigure că hotărârea din 12 aprilie 2016 nu a denaturat sau nu a interpretat greșit hotărârea ei.

În cazul reclamantului, Curtea Supremă a furnizat o explicație extensivă, detaliind elementele care constituie „națiunea”, precum și elementele care au condus la concluzia că partizanii lituanieni formează „o parte semnificativă a națiunii lituaniene în calitate de grup național și etnic”. Între altele, Curtea Supremă a constatat că represiunea sovietică a fost îndreptată împotriva celei mai active și mai proeminente părți a națiunii lituaniene, definită de criteriile referitoare la naționalitate și la etnie. Actele represive respective au avut scopul clar al creării unui impact asupra situației demografice a națiunii lituaniene. La rândul lor, membrii rezistenței – partizanii lituanieni, persoanele de legătură și susținătorii lor – reprezentau o parte semnificativă a populației lituaniene, ca grup național și etnic, pentru că partizanii au jucat un rol esențial atunci când și-au protejat identitatea națională, cultura și conștiința națională lituaniană. Prin urmare, Curtea Supremă a reținut că asemenea caracteristici au condus la concluzia potrivit căreia partizanii, ca grup, alcătuiau o parte semnificativă a unui grup național și etnic protejat și că exterminarea acestora a constituit un genocid, atât în baza articolului 99 din Codul penal, cât și în baza Convenției privind genocidul. Așadar, Curtea Supremă de Justiție a abordat carențele identificate de către Curte în cauza *Vasiliauskas*.

Având în vedere principiul subsidiarității și textul hotărârii Curții din 2015, constatarea Curții Supreme potrivit căreia reclamantul se face vinovat de comiterea infracțiunii de genocid, partizanii fiind importanți pentru supraviețuirea întregului grup național (națiunea lituaniană), așa cum este definit de caracteristicile etnice, a oferit indicii amănunțite cu privire la motivele care au stat la baza acesteia. Motivele în discuție nu au denaturat constatările din hotărârea Curții. Dimpotrivă, au constituit o interpretare loială a hotărârii Curții, exercitată cu bună-credință, în vederea respectării obligațiilor internaționale ale Lituaniei. Astfel, interpretarea hotărârii Curții Supreme a hotărârii Curții din 2015 nu putea fi considerată, în ansamblu, un rezultat al unei erori evidente de fapt sau de drept care să conducă la condamnarea imprevizibilă a reclamantului pentru comiterea infracțiunii de genocid.

În concluzie, Curtea Supremă a trasat concluziile necesare din hotărârea *Vasiliauskas* și, prin clarificarea jurisprudenței naționale, a abordat cauza încălcării Convenției. Obligația legală a tribunalelor naționale de a ține cont de jurisprudența Curții Supreme oferea o garanție importantă pentru viitor. Condamnarea reclamantului pentru comiterea infracțiunii de genocid putea fi considerată previzibilă.

Concluzie: nicio încălcare (cinci voturi la două).

(A se vedea *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 35343/05, 20 octombrie 2015, [Nota informativă 189](#); a se vedea, de asemenea, *Hutchinson v. Regatul Unit* [MC], 57592/08, 17 ianuarie 2017, [Nota informativă 203](#))